

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.Н. Каразіна
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ
ТА ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ПІДГОТОВКИ ВИПУСКНОЇ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА**

**для студентів спеціальності 051 Економіка
освітня програма «Економічна кібернетика»**

Укладачі:
проф. Т. В. Меркулова,
проф. В. Н. Даніч,
доц. Т. В. Біткова
ст. викладач М. О. Дейнека

Харків 2023

УДК: 519.24, 330.115

Методичні рекомендації з підготовки випускної кваліфікаційної роботи магістра за спеціальністю 051 Економіка, освітня програма «Економічна кібернетика», / Укладачі: **Меркулова Т. В., Даніч В. М., Біткова Т. В., Дейнека М. О.** – Харків: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2023. – 29 с.

Рецензенти:

Д. е. н., професор Л. С. Гур'янова

К. ф.-м. наук, доцент О. Г. Ніколаєва

Методичні вказівки з підготовки випускних кваліфікаційних робіт магістрів освітньої програми «Економічна кібернетика» опирається на багаторічний досвід підготовки магістерських робіт під керівництвом працівників кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки, а також на українські та міжнародні вимоги і стандарти підготовки та оформлення науково-дослідних робіт.

Рекомендації включають 6 розділів та 7 додатків, у яких розкриваються всі аспекти, пов'язані з підготовкою випускної роботи, починаючи із вибору та затвердження теми роботи і закінчуючи порядком її захисту та оцінювання.

У методичному посібнику надано методичні рекомендації щодо загальної структури та змісту окремих розділів магістерської роботи, вимоги до оформлення тексту, ілюстрацій, таблиць та посилань на джерела, а також надані відповідні приклади оформлення та вимоги стандарту АРА щодо бібліографічного опису джерел у списку літератури, включаючи посилання на Internet-ресурси.

Рекомендовано до друку Вченою Радою економічного факультету
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
Протокол № 12 від 16 жовтня 2023 р.

Рекомендовано кафедрою економічно\ кібернетики та прикладної економіки
економічного факультету.
Протокол № 2 від 27 вересня 2023 р.

© Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна

© Меркулова Т. В., Даніч В. М., Біткова Т. В.,
Дейнека М.О., 2023

ЗМІСТ

1.	Загальні положення про випускну кваліфікаційну роботу магістра.....	4
	1.1. Мета випускної роботи магістра	5
	1.2. Вибір і затвердження тем випускних робіт магістрів	6
2.	Зміст і структура магістерської роботи.....	7
3.	Вимоги до оформлення роботи.....	11
4.	Керівництво і контроль за виконанням випускних робіт... ..	13
5.	Подання роботи і підготовка до захисту.....	14
6.	Захист випускної роботи магістра.....	16
7.	Додатки.....	18
	Додаток 1. Зразок оформлення титульного аркуша.....	18
	Додаток 2. Зразок оформлення анотації.....	19
	Додаток 3. Зразок оформлення розділів і підрозділів.....	20
	Додаток 4. Зразок оформлення таблиць і діаграм (рисунків).....	21
	Додаток 5. Зразок оформлення бібліографічного опису в списку джерел	22
	Додаток 6. Тематика магістерських робіт (зразкова).....	24
	Додаток 7. Форма завдання та календарного плану виконання магістерської роботи.....	27

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

1.1. МЕТА ВИПУСКНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Випускна робота є передусім роботою *кваліфікаційною*, тобто вона демонструє рівень освоєння автором загальнотеоретичних і спеціальних знань і навичок їх практичного використання при вирішенні конкретних економічних задач, у тому числі пов'язаних з моделюванням економічних об'єктів і процесів. Робота повинна спиратися на сучасні методи дослідження в обраній області, відображати уміння працювати з літературою, знання математичних методів та інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), навички аналізу економічних проблем, постановки задач і оцінки наслідків альтернативних варіантів рішень, що можуть прийматися з використанням моделей різних класів і ефективної комп'ютерної підтримки, широкий економічний кругозір, необхідний сучасному фахівцеві в області економіки в поєднанні з доброю математичною підготовкою.

Робота магістра має відповідати наступним вимогам:

- бути присвячена вирішенню актуальних проблемних питань в обраній предметній області;
- представляти самостійне дослідження, яке містить наукові та прикладні завдання, спрямовані на ефективне вирішення поставленої проблеми;
- базуватися на сучасних методологічних підходах до планування і проведення наукового дослідження;
- спиратись на економіко-математичні методи і моделі; програмні засоби, комп'ютерні мережи, сучасне програмне забезпечення;
- відповідати нормам академічної доброчесності;
- основні положення та результати магістерського дослідження необхідно оприлюднити у вигляді публікацій у наукових виданнях України або зарубіжних, тез доповідей та виступів на науково-практичних вітчизняних та

зарубіжних конференціях, впровадження (використання) у практичну діяльність підприємств та організацій в Україні та за кордоном (довідки про впровадження);

- структура та обсяг випускної роботи магістра, її оформлення повинні відповідати вимогам даних методичних рекомендацій.

За підсумками захисту кваліфікаційної магістерської роботи та з урахуванням загальних результатів навчання магістранта Атестаційна комісія ухвалює рішення про присудження йому ступеня «магістр економіки, економічної кібернетики». Ступень магістра є науковою, і тому магістерська робота повинна відповідати стандартним вимогам до сучасних наукових досліджень, включаючи захист авторських прав та відсутність плагіату.

За якість кваліфікаційної магістерської роботи, достовірність приведених даних та наявність посилань на джерела інформації, правильність розрахунків, висновки та рекомендації, а також за оформлення і представлення роботи у встановлений термін відповідає автор випускної роботи.

1.2. ВИБІР І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМ ВИПУСКНИХ РОБІТ МАГІСТРІВ

Тема випускної роботи визначається з урахуванням проблематики, актуальної для майбутнього місця роботи студента, його інтересу до певних теоретичних питань і практичних розробок. Орієнтовну тематику магістерських робіт, що дозволяє ознайомитися з можливими напрямками дослідження і предметними областями, наведено у додатку 6.

При виборі тем потрібно враховувати:

- а) відповідність обраній програмі підготовки (спеціалізації);
- б) актуальність і практичну значущість теми;
- в) новизну розробок;
- г) наявність і можливість отримання необхідних матеріалів і даних;

Теми кваліфікаційних магістерських робіт обговорюються і узгоджуються з керівниками і затверджуються наказом по університету у встановленому порядку. В окремих випадках, поряд із керівниками робіт від кафедри, додатково можуть бути залучені консультанти або експерти в конкретній предметній області, у тому числі із зарубіжних університетів.

Емпіричний матеріал для кваліфікаційної магістерської роботи студент збирає в основному в період переддипломної науково-дослідницької практики (якщо робота не є продовженням раніше початої наукової праці), а також доповнює цей матеріал у передбачений навчальним планом час для написання роботи.

Студент повинен глибоко проаналізувати українські та зарубіжні літературні джерела з обраної теми, оцінити реальну ситуацію на конкретному об'єкті (для конкретної сфери/галузі діяльності), оцінити ефективність існуючих засобів вирішення питань і відповідний досвід використання економіко-математичних методів та сучасних ІКТ.

2. ЗМІСТ І СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Зміст магістерської роботи обумовлює її структуру. У кожному конкретному випадку структура кваліфікаційної магістерської роботи може залежати від багатьох факторів (вибраного об'єкту, постановки задачі, можливих методів її розв'язання, необхідного програмного забезпечення тощо).

У загальному випадку структура магістерської роботи включає наступні обов'язкові елементи:

- Титульний аркуш;
- Анотацію (українською та англійською мовами);
- Зміст;
- Перелік умовних позначень, символів, одиниць виміру і термінів (за потреби);
- Вступ;

- Основна частина;
- Висновки;
- Список літератури;
- Додатки.

Основна частина складається із розділів і підрозділів, кількість яких обумовлена змістом роботи, об'ємом матеріалу та логікою його викладання. Не слід перевантажувати структуру роботи багатьма розділами і підрозділами, головне – ефективно відобразити основні складові (етапи) дослідження.

У загальному випадку можна рекомендувати 3 розділи. У розділах виділяються підрозділи (параграфи), у відповідності до логіки викладу і змісту матеріалу. Кількість параграфів суворо не встановлюється, і визначається студентом разом із науковим керівником. У кожному розділі рекомендується виділяти не менше двох і не більше п'яти підрозділів.

В анотації необхідно зазначити ПІБ студента, назву кваліфікаційної роботи, ПІБ наукового керівника, коротку характеристику проблеми, що розглядається (2–3 фрази), завдання та основні результати роботи (до 10 строк), та ключові слова (5–7 слів). **Зразок** оформлення анотації приведено у додатку 2.

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми кваліфікаційної магістерської роботи, визначаються конкретна мета і основні задачі роботи, методи дослідження, наукова новизна та практичне значення одержаних результатів. У вступі також надається характеристика структури роботи (короткі довідки про зміст розділів) та статистика роботи (кількість сторінок, таблиць, рисунків, тощо). Вступ також містить інформацію про оприлюднення результатів роботи: відомості щодо науково-практичних заходів (конференцій, семінарів та ін.), де оприлюднено результати дослідження; посилання на наукові видання, в яких опубліковано або прийнято до опублікування тези/статті за результатами кваліфікаційної магістерської роботи; назви організації, де впроваджено результати дослідження (за наявності довідки про впровадження).

Зміст розділів напряду залежить від специфіки теми магістерської роботи, її завдань, методології та результатів. Але у загальному випадку рекомендується такий розподіл матеріалу між розділами.

У розділі 1 викладаються результати аналізу предметної області: здійснюється опис проблемної ситуації, в рамках якої ставитимуться задачі дослідження; за підсумками розгляду різних джерел інформації визначається сучасний стан вивченості проблеми, викриваються існуючі недоліки та проблемні області, проводиться аналіз статистичних даних, що характеризують динаміку розвитку ситуації, ставляться задачі магістерської роботи; проводиться порівняльний аналіз існуючих підходів до їх розв'язання.

У розділі 2: наводиться обґрунтування методів дослідження; викладаються результати аналізу референтних модельних постановок (якщо вони існують); формулюються змістовні припущення моделей, що застосовуються або розробляються у роботі, здійснюється формалізація припущень у вигляді структурних співвідношень, блок-схем алгоритмів тощо, описуються побудовані економіко-математичні або алгоритмічні моделі (підмоделі або окремі блоки існуючої моделі).

У розділі 3: представляються результати, отримані при проведенні обчислень з використанням побудованої моделі з урахуванням специфіки обраних методів і алгоритмів пошуку рішень: обґрунтування первинних даних (інформаційне забезпечення) та параметризація моделі; пояснення та коментарі щодо програмної реалізації моделі/алгоритму (зокрема, в разі розробки імітаційної моделі в рамках обраної концепції імітації або розробки авторської комп'ютерної програми) та модельних розрахунків; тестові та основні результати моделювання, прогнози, аналіз та обробка результатів обчислень та експериментів, їх інтерпретація та рекомендації щодо їх використання для підтримки прийняття рішень.

Загальні висновки фіксують у короткій формі основні положення, результати і висновки, які можна сформулювати на підставі матеріалу,

представленого в усіх розділах кваліфікаційної магістерської роботи. Зазначається новизна дослідження, наукове та прикладне значення його результатів, надаються рекомендації щодо їх використання та подальшого розвитку дослідження.

У список літератури включаються друковані та електронні джерела інформації, що були використані при підготовці магістерської роботи: наукові праці вітчизняних і зарубіжних авторів (в т. ч. іноземними мовами), статті з наукових або спеціалізованих за проблематикою магістерської роботи журналів та збірників, навчальні посібники (за необхідності), законодавчі і нормативні документи, статистичні збірники, автореферати дисертацій та ін.

Будь-яке з наведених джерел включається в список літератури тільки за наявності посилань на нього в тексті магістерської роботи. Всі автори, які згадуються у магістерській роботі, необхідно включити до списку літератури з відповідними роботами. Публікації автора роботи з викладенням її положень та результатів також включаються в загальний список літератури з посиланням на них у тексті магістерської роботи.

Додатки – це необов'язкова частина кваліфікаційної магістерської роботи і тому в загальний обсяг роботи вони не входять. В разі потреби в додатки можуть виноситися: матеріали, що носять допоміжний характер (наприклад, дані законодавчо-нормативного характеру); статистичні дані, що використовуються в розрахунках, ілюстративний матеріал у вигляді таблиць, графіків, діаграм; тексти комп'ютерних програм на вхідній мові програмних пакетів; результати багатоваріантних обчислень, які не увійшли до основного тексту роботи.

Обов'язковим додатком (останнім за нумерацією) є додаток з документами, що підтверджують апробацію роботи: сертифікати учасника конференції, семінару, інших заходів, де обговорювалися тези дослідження; довідки при використанні результатів магістерського дослідження на підприємствах і організаціях та інші документи.

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

Випускна кваліфікаційна робота магістра, що подається на кафедру, повинна відповідати наступним загальним вимогам:

1. Робота має бути повністю оформлена, надійно переплетена і підписана студентом (на останній сторінці тексту перед додатками), науковим керівником і консультантом (на титульному аркуші);

2. Робота повинна бути виконана українською або англійською мовою;

3. Робота представляється в друкованому вигляді на стандартних листах формату А4, поля: справа – 10 мм, зліва – 30 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм; шрифт – Times New Roman; кегль 14 пт, міжрядковий інтервал 1,5, абзац – 1,25 см.

4. Обсяг роботи (без додатків) складає 55-65 сторінок.

5. Титульна сторінка повинна містити назву університету і кафедри; назву роботи; ПІБ студента, що виконав роботу; наукового керівника і консультанта (у разі його призначення) із значенням вченого ступеню і посади; місто і рік. При оформленні титульної сторінки необхідно перевірити точну відповідність назви роботи тієї, яка вказана у відповідному наказі по університету. **Зразок** оформлення титульної сторінки наведено у Додатку 1.

6. Всі аркуші нумеруються послідовно арабськими цифрами, починаючи з другої сторінки, угорі праворуч без крапки.

7. Зміст роботи повинен містити повний перелік всіх структурних елементів роботи, у тому числі назви усіх розділів та параграфів із зазначенням їх початкових сторінок.

8. Заголовки розділів пишуться посередині рядка великими літерами (шрифт напівжирний), починаючи кожний розділ із нового аркуша. Заголовки підрозділів (параграфів) пишуть з абзацу зменшеними великими літерами напівжирним шрифтом, перенесення слів не допускається; крапку в кінці заголовка не ставлять; відстань між заголовками і текстом 1 рядок. **Зразок** оформлення заголовків наведено у додатку 3.

9. Посилання на джерела в роботі приводяться згідно стандарту АРА-2010 (<https://apps.library.albany.edu/cfox/legacy/>). При посиланні на прізвище вченого або його роботи, а також при використанні статистичних даних обов'язково посилання мовою оригіналу на джерело у списку літератури, наприклад (Atkinson & Black, 2010, Chase et al., 2011). Вираз *et al.* використовують, якщо у цитованого джерела більше 3 авторів. Якщо наводяться точні цитати, дані, формули або опис моделей інших авторів, треба вказувати не тільки прізвище автора/авторів і рік публікації, але і відповідні її сторінки.

Усі наведені цитати, цифрові дані та іншу інформацію, запозичену з різних джерел, необхідно чітко виділити (із посиланням на джерело), щоб їх можна було відділити від авторського тексту і самостійно отриманих результатів дослідження.

10. Список використаних джерел складається в алфавітному порядку або у порядку згадування у тексті. Україномовні джерела мають бути записані двічі під одним і тим самим номером – мовою оригіналу та англійською мовою в форматі АРА.

Приклад:

1. Біткова Т. В., Меркулова Т. В., Янцевич А. А. (2019). Системно-динамічна модель податкової поведінки з урахуванням розподілу доходів. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Економічна»*. 97, 21–30. DOI: <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2019-97-03>
Bitkova, T., Merkulova, T., & Yantsevich, A. (2019). System dynamics model of tax behaviour taking into account income distribution. *Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv National University Economic Series*, 97, 21 –30.
DOI: <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2019-97-03>

Список джерел слід починати з нової сторінки і дати йому назву «Список літератури / References» (розміщується посередині сторінки).

Список має висячий відступ і подвійне розташування, перший рядок кожного посилання вирівнюється по лівій межі поля, в той час, як усі наступні

рядки розташовуються з відступом вправо (див. приклад вище). Відступ має бути 1,25 см (див. приклад вище). Усі посилання зі списку літератури мають цитуватись у тексті. Назви організацій надають повністю, якщо вони не широко відомі. **Зразки** оформлення списку літератури надано в додатку 5.

11. Нумерація таблиць має бути послідовною у межах всієї роботи. Таблиці повинні слідувати безпосередньо за першим посиланням на них в тексті. У правому верхньому кутку таблиці над відповідними заголовками розміщують надпис: “Таблиця ...”; при перенесенні частини таблиці на наступному аркуші пишуть “Продовження табл. ...”. **Зразок** оформлення таблиць надано у додатку 4.

12. Під кожною ілюстрацією пишуть скорочено слово “Рис.” з номером (арабськими цифрами в межах усієї роботи). Назву ілюстрації розміщують над нею, а дані, які роз’яснюють, – під нею, вслід за її номером. **Зразок** оформлення ілюстрацій наведено у додатку 4.

Під таблицями і рисунками необхідно вказувати джерело даних – одне зі списку літератури або вказати, що це є авторська розробка.

13. Додатки нумеруються. Якщо в додатку декілька сторінок, на початку кожної сторінки вказується «Додаток ... (продовження)».

4. КЕРІВНИЦТВО І КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

4.1. Науковий керівник кваліфікаційної магістерської роботи затверджується на засіданні кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки. Керівник разом зі студентом визначає зміст роботи за обраною темою і послідовність виконання окремих етапів. Керівник разом з магістрантом підписують відповідний лист завдання, що містить календарний план виконання завдань кваліфікаційної магістерської роботи (додаток 7). Керівник консультує студента згідно затвердженого графіку консультацій і контролює хід виконання кваліфікаційної магістерської роботи, проводить її остаточну перевірку і дає відгук про роботу студента.

4.2. Планування та контроль виконання кваліфікаційних магістерських робіт включає:

Етапи підготовки роботи	Дата закінчення
1. Обґрунтування теми та узгодження теми і плану кваліфікаційної магістерської роботи	квітень-червень
2. Обговорення ходу виконання робіт на засіданнях кафедри	Вересень- жовтень
3. Підведення підсумків переддипломної практики і захист звітів	Через тиждень після закінчення переддипломної практики
4. Передзахист	Початок листопада (призначається завідувачем кафедри)
5. Нормоконтроль оформлення роботи та її роздрукування	до 15 листопада (встановлюється згідно затвердженому графіку захисту магістерських робіт)
6. Перевірка робіт на плагіат/запозичення	до 1 грудня (встановлюється згідно затвердженому графіку захисту магістерських робіт)

5. ПОДАННЯ РОБОТИ І ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ

5.1. Випускна кваліфікаційно магістерська робота подається на кафедру зі всією необхідною документацією не пізніше ніж за місяць до офіційно призначеного терміну захисту і реєструється секретарем атестаційної комісії.

Необхідна документація включає:

- відгук наукового керівника;
- зовнішню рецензію.

Також можуть бути представлені додаткові документи: довідки про використання/впровадження результатів роботи; публікації; сертифікати участі у конференціях, семінарах, тренінгах за тематикою роботи та ін.

5.2. Протягом місяця перед датою захисту всі роботи обов'язково проходять перевірку на запозичення з використанням спеціального програмного забезпечення.

5.3. Відгук керівника. Робота повинна бути заздалегідь перевірена керівником, який у разі допуску її до захисту ставить свій підпис на титульній сторінці. Магістрант розписується на останній сторінці магістерської роботи (перед додатками). Керівник дає відгук про роботу студента, в якому відзначається оцінка керівником рівня підготовки студента, його професійних і особистих якостей, які він/вона продемонстрували в ході виконання магістерської роботи, а також відмічається актуальність, наукове і прикладне значення результатів дослідження, їх новизна і рівень самостійності виконаного дослідження. Відгук керівника має також містити оцінку відповідності роботи вимогам щодо її змісту та оформлення та рекомендацію про допуск магістранта до захисту.

5.3. Зовнішня рецензія. Крім відгуку керівника робота супроводжується зовнішньою рецензією (рецензіями). За зовнішньою рецензією студент може звертатися до будь-кого з рецензентів – співробітників профільних для вибраної теми організацій (по узгодженню з науковим керівником). Зовнішній рецензент не повинен бути співробітником економічного факультету Каразінського університету. Бажана наявність у рецензента вченого ступеня/звання.

Зовнішня рецензія повинна містити констатуючу і оцінюючу частини, а також критичні зауваження по роботі. У зовнішній рецензії оцінюються: актуальність теми, коректність методики аналізу і розрахунків, теоретичний рівень і практичне значення роботи, обґрунтованість зроблених висновків і пропозицій, використання літератури, оформлення, загальна підготовка магістранта до роботи за наданою спеціальністю. В рецензії дається оцінка роботи за чотирибальною системою – відмінно, добре, задовільно, незадовільно. Незадовільна зовнішня рецензія не може бути підставою для недопуску студента до захисту.

Після рецензування виправлення у самій роботі не допускаються. Оцінка кваліфікаційної магістерської роботи рецензентом враховується при обговоренні і визначенні остаточної оцінки, яка виставляється державною екзаменаційною комісією за підсумками публічного захисту роботи магістра.

5.4. Підготовка до захисту випускної кваліфікаційної роботи. До дня захисту магістром повинні бути підготовлені і узгоджені з керівником усна доповідь (до 10 хв.) та презентація, які відображає основний зміст і результати роботи.

5.5. Презентація результатів випускної кваліфікаційної роботи має бути підготовлена в середовищі PowerPoint. В разі очного захисту треба підготувати також роздавальні матеріали для членів екзаменаційної комісії. Це можуть бути основні тези, результати та їх ілюстрація, додаткові матеріали за темою дослідження. В разі дистанційного захисту студент демонструє і коментує презентацію онлайн.

6. ЗАХИСТ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

6.1. Захист кваліфікаційної магістерської роботи проводять публічно у терміни, встановлені розкладом і затверджені відповідним наказом, у ході відкритого засідання атестаційної комісії. Засідання відкриває і веде Голова ДЕК або його заступник при необхідності. Він оголошує склад ДЕК і регламент засідання.

6.2. Під час захисту роботи магістр повинен зробити доповідь (до 10 хв.) про зміст роботи, приділяючи основну увагу самостійно отриманим результатам, висновкам та рекомендаціям, після чого – відповісти на запитання членів Державної екзаменаційної комісії (ДЕК), а також присутніх на захисті.

Після цього надається слово науковому керівнику або у разі його відсутності оголошується його відгук. Автору роботи дається можливість відповісти на зауваження або коментарі керівника.

Потім оголошується зовнішня рецензія або запрошується для виступу рецензент, якщо він присутній. Автор роботи також має час на відповідь рецензенту. Час на запитання і на відповіді, у тому числі на зауваження, а також і на наукову дискусію, яка може виникнути під час захисту, не обмежено. Право на виступ має будь-який присутній на захисті.

По закінченню обговорення магістерської роботи її автору надається час для завершального виступу.

6.3. Після завершення захисту всіх робіт атестаційна комісія на закритому засіданні обговорює результати захисту і виносить рішення про оцінку випускної роботи по чотирибальній системі і присудження студенту кваліфікації, відповідно до спеціальності, з урахуванням його теоретичної, наукової і практичної підготовки, загальної успішності протягом навчання; якості виконання роботи і ілюстративного матеріалу; уміння представляти зміст дослідження, викладати суть задачі, обґрунтовувати рішення, які пропонуються, і відповідати на питання і зауваження в ході захисту.

6.4. Рішення атестаційної комісії оголошується на відкритому засіданні. Студентам, які успішно захистили кваліфікаційну магістерську роботу, рішенням державної екзаменаційної комісії присвоюється кваліфікація магістра з економічної кібернетики і видається диплом встановленого зразка.

6.5. Студент, не допущений до захисту, відраховується з університету; йому дозволяється вийти на повторний захист протягом подальших трьох років за умови надання характеристики з місця роботи, що відповідає спеціальності. ДЕК визначає, чи може студент представити до повторного захисту ту ж роботу з доробкою окремих її частин або він повинен виконати роботу з іншої теми. Якщо студент не захищає магістерську роботу, йому видається академічна довідка без присудження відповідної кваліфікації.

6.6. Студент може подати апеляцію за результатами роботи ДЕК у встановленому порядку.

6.7. Оригінал кваліфікаційної магістерської роботи здається в архів і зберігається згідно встановленим правилам.

7. ДОДАТКИ

Додаток 1

Зразок оформлення титульного аркуша

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

Економічний факультет

Кафедра економічної кібернетики та прикладної економіки

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему

Виконав: студент ____ курсу, групи _____
спеціальності 051 «Економіка»
освітня програма

(прізвище, ім'я та по-батькові)

Керівник _____

(прізвище, ім'я та по-батькові, вчене звання, посада)

Рецензент _____

(прізвище, ім'я та по-батькові, вчене звання, посада)

Харків – 2023

Зразок оформлення анотації

Анотація

Мороз К. В. **Аналіз взаємозв'язку показників соціальної нерівності та економічного зростання** (керівник: д. е. н., проф. Меркулова Т. В.).

Розкрита сутність соціальної нерівності, розглянуто її причини та наслідки, проаналізовані методи оцінки та основний показник, що відображує міру нерівності в розподілі доходів, – коефіцієнт Джині. Для модельного відображення взаємозв'язку показників соціальної нерівності та економічного зростання використано апарат виробничо-інституціональних функцій (ВІФ), проведена оцінка параметрів ВІФ для різних європейських країн і України. Аналіз ВІФ дозволив визначити оптимальний рівень нерівності в доходах в різних європейських країнах, у тому числі і в Україні. Було проведено порівняльний аналіз динаміки цього рівня.

Ключові слова: диференціація доходів, коефіцієнт Джині, HDI, виробничо-інституціональні функції, оптимальний рівень нерівності.

Summary

Moroz K. V. **The Analysis of Relationship between Indicators of Social Inequality and Economic Growth** (Scientific supervisor: Sc. D., prof. Merkulova T. V.)

The essence of social inequality is exposed, its reasons and consequences are considered, the methods of estimation are analyzed and the basic indicator, reflecting the degree of income distribution inequality – Gini's coefficient – is considered. In order to model the relationship of indicators of social inequality and economic development, the apparatus of production–institutional functions (PIF) is used, and parameters of PIF for various European countries and Ukraine are estimated. The analysis of PIF allowed to define the optimal level of income inequality in different European countries, including Ukraine. Comparative analysis of dynamics of this level was conducted.

Keywords: income differentiation, Gini coefficient, HDI, production–institutional function, optimal level of inequality.

Зразок оформлення розділів і підрозділів

**РОЗДІЛ 1. ХАРАКТЕРИСТИКА РИНКУ НЕРУХОМОСТІ
І СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПРОГНОЗУВАННЯ
ЙОГО КОН'ЮНКТУРНИХ ПОКАЗНИКІВ**

(Times New Roman; кегль – 14; напівжирний, по центру, усі великі)

1.1. ХАРАКТЕРИСТИКА РИНКУ НЕРУХОМОСТІ

(Times New Roman; кегль – 14, напівжирний, по центру, зменшені великі)

1.1.1. Поняття нерухомості як унікального товару

(Times New Roman; кегль – 14, абзац – 2 см, напівжирний)

Зразок оформлення таблиць і діаграм (рисунків)

Таблиця 1

**Структура доходів та видатків Зведеного бюджету України
у 2010–2014 роках, %**

	2010	2011	2012	2013	2014
Доходи зведеного бюджету	100	100	100	100	100
державний бюджет	74,4	78,3	77,4	76,2	77,8
місцеві бюджети	25,6	21,7	22,6	23,8	22,2
Видатки зведеного бюджету	100	100	100	100	100
державний бюджет	59,8	57,2	55,1	56,9	57,3
місцеві бюджети	40,2	42,8	44,9	43,1	42,7

Джерело: (Зведений бюджет України, 2014).

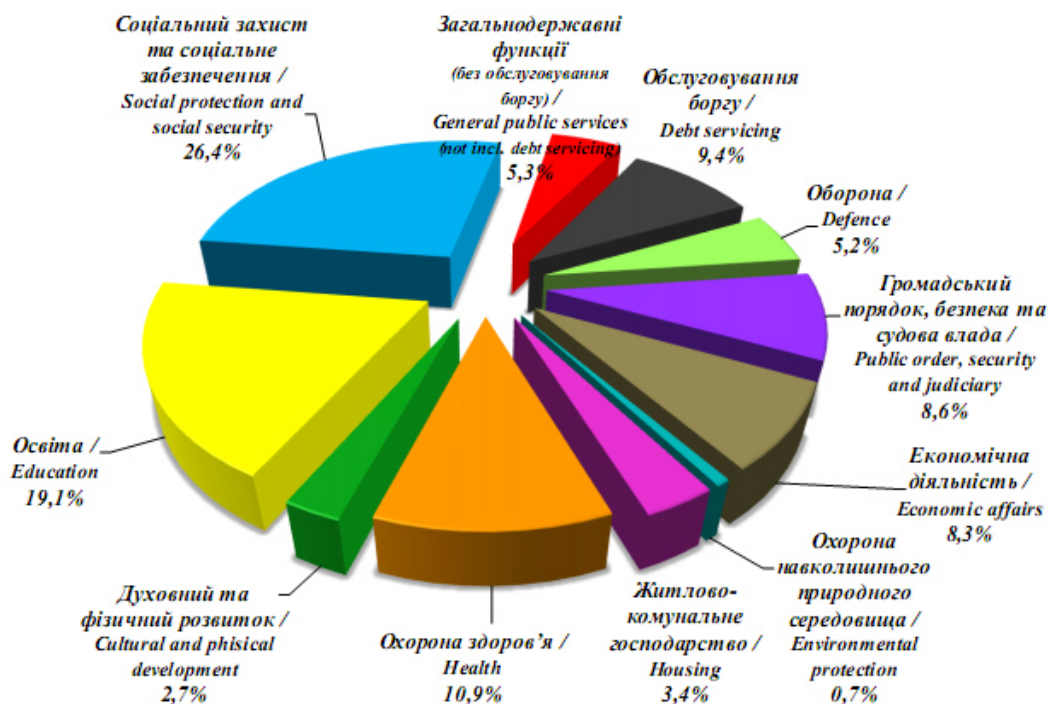

Рис. 1. Структура видатків Зведеного бюджету України у 2014 році

Джерело: (Зведений бюджет України, 2014).

Варіант – Джерело: авторська розробка

Зразок оформлення бібліографічного опису в списку джерел

APA-2010 (http://www-library.univer.kharkov.ua/pages/bibliography/apa_style.pdf ;<https://apps.library.albany.edu/cfox/legacy/>)

Тип ресурсу	Приклади опису у списку літератури
Статті	
Якщо є DOI	Автор, А. А., & Автор, В. В. (рік видання). Назва статті. Назва Журналу, номер випуску (номер заявки), сторінки статті. DOI: xxxx
Статті в онлайн журналі	Trankle, S. A., & Haw, J. (2009). Predicting Australian health behaviour from health beliefs. <i>Electronic Journal of Applied Psychology</i> , 5(2), 9–17. Retrieved from http://ojs.lib.swin.edu.au/index.php/ejap/
Друковані статті в журналі (без DOI)	Carland, J.W., Hoy, F., Boulton, W.R., & Carland, J.A. (1984). Differentiating entrepreneurs from small business owners. <i>Academy of Management Review</i> , 9(2), 354–359.
Друковані книги	Автор, А. А., & Автор, В. В. (рік публікації). Назва. Місто видання: Видавництво. Carland, J.W. & Carland, J.A. (1999). <i>Small business management: Tools for success (Second Edition)</i> . Houston, TX: Dame Publishing.
Книги під редакцією	Редактора відображають за форматом відображення автора, а в дужках додають (Eds) Lee-Chai, A. Y., & Bargh, J. A. (Eds.). (2001). <i>The use Multiple perspectives on the causes of corruption</i> . Press.
Електронна книга	Автор, А. А., & Автор, В. В. (рік публікації). Назва. Retrieved from URL Bennett, P. (2006). <i>Abnormal and clinical psychology: a textbook (2nd ed.)</i> . Retrieved from http://www.eb
Офіційний веб-сайт	Автор, А. А., & Автор, В. В. (Рік публікації). Назва. URL Australian Psychological Society. (2010). <i>Bushfire resopreparedness and recovery</i> . Retrieved from http://www.psychology.org.au/bushfires/

Дисертація	Автор, А. А. (Рік публікації). Назва дисертації (Докторська/кандидатська дисертація). Доступ через Назва (Приєднання або номер замовлення) Bozeman, A. Jr. (2007). Age of onset as predictor of cog-children with seizure disorders. (Doctoral dissertation). ProQuest Dissertations and Theses. (UMI 3259752)
------------	--

ТЕМАТИКА МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ ДЛЯ МАГІСТРІВ
(орієнтовна)

1. Динамічні моделі діяльності комерційного банку.
2. Аналіз платіжних систем в структурі фінансів підприємств.
3. Оподаткування та його вплив на поведінку економічних суб'єктів.
4. Моделювання економічного росту та його зв'язку з оподаткуванням.
5. Аналіз та моделювання споживчого попиту населення.
6. Аналіз та моделювання інноваційних процесів.
7. Аналіз впливу попиту на динаміку показників діяльності підприємств.
8. Моделювання механізмів дифузії інновацій.
9. Ринок цінних паперів: тенденції, моделі, прогнози.
10. Аналіз та оцінка податкового навантаження на макро- та мікрорівнях.
11. Управління ланцюгами постачань.
12. Моделювання фінансових потоків комерційного банку.
13. Управління персоналом комерційного банку.
14. Еволюційні моделі конкуренції.
15. Моделювання взаємодії економічних агентів із застосуванням методів експериментальної економіки.
16. Застосування методів ігрової імітації як інструменту економічного аналізу.
17. Методи та моделі оцінки бізнесу.
18. Сітьові моделі в системах підтримки прийняття рішень.
19. Міжгалузевий аналіз регіональної економіки.
20. Моделювання міжрегіональних взаємодій.
21. Стратегія стійкого розвитку: регіональний, національний та наднаціональний рівні.
22. Еколого-економічні моделі в прогнозуванні розвитку регіонів.
23. Моделювання взаємодії економіки та навколишнього середовища.
24. Оцінка та вибір інвестиційних проектів.

25. Управління портфелем нерухомості.
26. Управління ризиками підприємства.
27. Застосування нелінійних оптимізаційних задач в моделюванні виробничої діяльності.
28. Управління запасами торгівельної фірми.
29. Моделі координації в корпораціях і холдингах.
30. Моделювання динаміки населення та трудових ресурсів.
31. Застосування методів нейросітьового моделювання для аналізу ринкової кон'юнктури.
32. Використання міжгалузевих моделей для прогнозування макроекономічних показників.
33. Оцінка взаємозв'язків між соціальними індикаторами та показниками економічного розвитку.
34. Управління діяльністю дистриб'юторської компанії.
35. Економетричні моделі національної економіки (на прикладі проекту «Inforum»).
36. Моделі розвитку малого підприємництва.
37. Оптимізація фінансових показників діяльності фірми на ринку інформаційних послуг.
38. Стратегії виходу фірми на ринок електронної комерції.
39. Моделі бізнес-планування.
40. Оцінка і прогноз фінансової стійкості підприємства.
41. Моделі актуарних розрахунків.
42. Моделювання взаємодії фірм в конкурентній економіці.
43. Застосування методів моделювання в процедурах оцінки житлової/офісної нерухомості.
44. Моделювання конкурентних торгів.
45. Економіко-математичні методи підтримки прийняття інвестиційних рішень на ринку Forex.

- 46. Моделювання економічного зростання за допомогою виробничо-інституціональних функцій.
- 47. Аналіз кредитних ризиків комерційного банку.
- 48. Моделювання виробничих процесів на базі пакету Arena.
- 49. Оцінка інвестиційної привабливості регіонів України.
- 50. Моделювання ціноутворення на ринку опціонів.
- 51. Використання сітьових методів в плануванні робіт будівництва.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Факультет Економічний

Кафедра Економічної кібернетики та прикладної економіки

Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень) магістр

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма «Економічна кібернетика» або «Прикладна економіка»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Тамара МЕРКУЛОВА

“ ____ ” _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ (ПРОЕКТ)

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

2. Строк подання студентом роботи _____ 15 листопада 2023 р. _____

3. Перелік питань, які потрібно розробити)

4. План роботи

№ з/п	Назви етапів роботи

5. Дата видачі завдання _____ 1 червня 2023 р. _____

Студент

_____ підпис

_____ власне ім'я, прізвище

Керівник роботи

_____ підпис

_____ власне ім'я, прізвище